

Pedagogisch Beleidsplan

Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan is opgesteld ter ondersteuning van de vraag- en gastouders. Het vormt het uitgangspunt van gastouderbureau Tante Muis van waaruit de gastouders behoren te werken. Het pedagogisch beleidsplan ondersteunt de gastouders bij het nadenken over doelen in de opvoeding van gastkinderen en het laat de vraagouders zien waarop zij kunnen rekenen als zij hun kind in handen geven van een gastouder. Het vormt het een goed uitgangspunt voor onderling gesprek tussen de gast- en vraagouders. Het zorgt er tevens voor dat vraagouders de gastouder kunnen aanspreken op wat er in het pedagogisch beleidsplan vermeld staat. Naar aanleiding van een onderling gesprek kunnen aanvullende afspraken gemaakt worden.

Gastouderopvang

Gastouderopvang is een flexibele, kleinschalige manier van kinderopvang, die plaatsvindt in een huiselijke omgeving. Een kind van de vraagouder wordt opgevangen door een gastouder. Er wordt op deze manier een veilige, vertrouwde plek geboden voor een kind, waar hij/zij zich optimaal kan ontwikkelen. Gastouderbureau (GOB) Tante Muis is een organisatie die zorgt voor bemiddeling en registratie van gastouderopvang.

Om de kwaliteit van de opvang te waarborgen wordt GOB Tante Muis ieder jaar geïnspecteerd door de GGD. De GGD maakt van deze inspectie een rapport op. Het inspectierapport wordt ter inzage geplaatst op www.ggdgroningen.nl. Op onze website is ook een link naar het meest recente inspectierapport van de GGD te vinden. Het inspectierapport is tevens in te zien bij GOB Tante Muis.

Gastouderbureau Tante Muis is opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) alsmede alle gastouders die zijn aangesloten bij GOB Tante Muis.

Visie

Een kind is het waardevolste bezit wat een mens kan hebben. Als je kind bij de gastouder is, moet dit een goed en vertrouwd gevoel geven. Op je werk moet je je kunnen concentreren op de werkzaamheden zonder je af te vragen of het met je kind wel goed gaat. Hiervoor is het van groot belang dat de opvang goed geregeld is en dat er duidelijke afspraken zijn tussen vraag- en gastouder.

Ieder kind is uniek en heeft in aanleg veel mogelijkheden in zich. Het ontwikkelt zich op zijn of haar eigen manier en in zijn of haar eigen tempo. De omgeving kan een kind hierbij ondersteunen. Hoe beter de omgeving is afgestemd op de behoeften van een kind, hoe beter het kind zich kan ontplooiën en ontwikkelen. Op deze manier kan het kind opgroeien tot een zelfstandig en stabiel persoon. Aangezien de omgevingsfactoren een essentiële rol spelen in de ontwikkeling van het kind is het van belang om een goed evenwicht te vinden tussen geborgenheid en veiligheid aan de ene kant en uitdaging en groeimogelijkheden aan de andere kant. Daarom is het van belang dat er gedegen aandacht voor deze punten is op de plaats waar het kind opgroeit. Op deze manier wordt het kind het beste gestimuleerd om op te groeien tot een zelfstandig en sociaal gezond functionerend persoon.

De rol van de gastouder is het scheppen van een veilig klimaat waarin voldoende ontwikkelings- en ontplooiingsmogelijkheden zijn voor kinderen, waarbij rekening gehouden wordt met de mogelijkheden en het tempo van het individuele kind.

Uitgangspunten

Onze visie op gastouderopvang kan vertaald worden naar de volgende uitgangspunten:

- Veiligheid en geborgenheid
- Normen en waarden
- Zelfontplooiing en groeimogelijkheden
- Sociale ontwikkeling
- Veiligheid en hygiëne

Onze uitgangspunten zijn de basis van waaruit de opvang plaats vindt en vorm dient te krijgen.

Veiligheid en geborgenheid

De moeder van Daan drinkt even een bakje koffie bij Carla. Dat doen ze regelmatig even om bij te praten over Daan. 'Daan wordt de laatste tijd zo boos als ik hem corrigeer', zegt Carla, 'hoe doe jij dat eigenlijk?' 'Meestal probeer ik eerst even te waarschuwen', zegt zijn moeder, 'en duidelijk te vertellen welk gedrag ik niet leuk vind en hoe het ook anders kan. Meestal is dat al genoeg en anders wijs ik hem er nog een keer op. Als hij dan zijn gedrag nog niet verandert gaat hij even op de gang. Maar zo ver komt het bijna nooit meer. Als je zonder eerst te corrigeren gelijk boos wordt, is het voor hem niet duidelijk waarom jij zo reageert. Hij zal dan een boze reactie teruggeven.' Als Carla het de volgende keer op de manier van moeder aanpakt, ziet ze dat dit werkt. I.p.v. een boze reactie laat Daan zien dat hij heel goed kan luisteren. Carla geeft hem er een compliment voor en Daan straalt van oor tot oor.

Om er voor te zorgen dat een kind zich goed voelt, is het van groot belang dat de omgeving veiligheid en geborgenheid biedt. Herkenbare ritmes, duidelijke regels en vaste rituelen geven een kind houvast. Dit kan gerealiseerd worden binnen de kleinschalige vorm van gastouderopvang. Het hoeft in het gastgezin er niet zo aan toe te gaan als thuis. Een kind is goed in staat om te leren dat sommige dingen anders gaan bij het gastgezin dan in het eigen gezin. Belangrijk is wel dat er onderling duidelijke afspraken gemaakt worden over omgang met en de opvoeding van het kind. Dit geeft duidelijkheid aan het kind, zodat het zich veilig en geborgen kan voelen.

Normen en waarden

Bram eet op de woensdag altijd bij Daisey. Hij vertelt dan altijd wat er die dag op school is gebeurd. 'Nu eerst even gaan eten hoor' zegt Daisey, 'anders wordt het koud.' Snel propt Bram alles in zijn mond en wil dan weer kletsen. Daisey steekt hier een stokje voor: 'Je moet netjes je mond leeg maken voordat je weer wil praten. We hebben straks nog tijd zat om te kletsen.'

Als een kind zich veilig en geborgen voelt, zal het ook zijn emoties kwijt kunnen op het opvangadres en (afhankelijk van de leeftijd van het kind) verhalen kunnen vertellen over wat hem/haar bezighoudt. De band tussen gastouder en kind zal steeds hechter worden. Het kind heeft individuele aandacht nodig en een luisterend oor als het wat te vertellen heeft. Iemand die troost als er verdriet is en een knuffel geeft als het kind dit nodig heeft. Het is goed om te beseffen dat ieder kind anders is. Ieder kind zal dan ook anders reageren op bepaalde situaties. Het is daarom belangrijk ieder kind te accepteren zoals het is, maar ook grenzen te stellen als dit nodig is. Kinderen hebben baat bij regels en grenzen. Zo leert een kind om te gaan met normen en waarden. Om dit op de opvang goed te laten slagen is een goed contact tussen vraag- en gastouder hierover van groot belang. En alhoewel de regels best wat kunnen afwijken van elkaar, is het voor het vertrouwde gevoel belangrijk dat de basis van de opvoeding op één lijn ligt.

Zelfontplooiing en groeimogelijkheden *'Roel kan zo lekker spelen, daar heb ik geen omkijken naar. Als zijn moeder hem bij me brengt, rent hij gelijk naar de bak met Duplo. Daar kan hij echt uren mee spelen, daar gaat hij helemaal in op. Af en toe speel ik even met hem mee of vraag hem om samen even een ander spelletje te doen. Daar geniet hij dan ook vreselijk van, even fijn samen spelen.'*

Ieder kind is elk moment van de dag bezig met het ontwikkelen van zijn eigen ik. Elke leeftijd en ieder kind is daar op een andere manier mee bezig. Een kind van twee jaar vraagt een andere manier van opvoeden en begeleiden dan een kind van 10 jaar. De gastouder moet de omgang met het kind aanpassen aan het niveau van het kind. Elk kind heeft ruimte en ontwikkelingsmateriaal nodig om zich verder te ontwikkelen. De gastouder moet dit kunnen bieden. Er moet ruimte zijn om te spelen, om zo nodig rustig te slapen, er moet speelgoed zijn, een kind moet naar buiten kunnen. Het kind wordt op deze manieren gestimuleerd om zich te ontwikkelen. Er moet een balans zijn tussen begeleid spelen en zelfstandig spelen. Als aan deze voorwaarden wordt voldaan vinden kinderen zowel letterlijk als figuurlijk de rust en ruimte om hun individuele vaardigheden verder te ontwikkelen. Het kind komt dan tot zijn recht.

Sociale ontwikkeling

'Hallo, wat heb jij stoere schoenen zeg! Hoe heet je?' Verlegen kruipt Maud achter de benen van haar moeder. 'Oh ze heet Maud, ze is een beetje verlegen' lacht de moeder. Als de moeder weg is ziet Klazien Maud vrolijk weghuppelen naar een ander meisje. 'Hoi, ik ben Maud' zegt ze, 'speel je vaak bij Klazien thuis?' Gezellig kletsend gaan ze aan het spelen.

Kinderen die gebruik maken van de opvang door gastouders komen in een grotere wereld terecht. Het kind leert dat het ook op eigen benen kan staan. Het heeft geen vader of moeder bij zich om afhankelijk van te zijn en zal dus zelfstandiger leren om te gaan met anderen. Het kind leert dat hij zelfstandig contact kan maken met anderen. Vaak zijn er meerder kinderen tegelijk bij de opvang. Spelenderwijs leren deze kinderen communiceren, ruzies op lossen, speelgoed te delen, rekening te houden met de ander, op de beurt te wachten enzovoort. Het kind wordt zelfverzekerder door zich deze vaardigheden eigen te maken. Ook leert een kind veel door te kijken naar de ander en het zal hem/haar uitdagen om het zelf ook te gaan proberen.

Veiligheid en hygiëne

'Ja het ging goed vandaag met Luuk, maar er is nog wel iets vervelends gebeurd. Wij zijn heel erg geschrokken, maar het is gelukkig goed afgelopen. Hij zat bij de schoonmaakspullen. Ik zag het net op tijd, ik snap er niets van. Mijn eigen kinderen komen er nooit aan. Ik heb er nooit bij nagedacht dat zoiets zou kunnen gebeuren. Ik heb het gelijk op een andere plek gezet!'

Het is van groot belang dat de plaats van opvang veilig en schoon is. Wat veilig en schoon is, is voor iedereen anders. Gastouderbureau Tante Muis zal de plaats van opvang controleren aan de hand van een 'risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid'. Hierbij is de gastouder en indien mogelijk ook de vraagouder aanwezig. Op deze manier worden zowel gast- als vraagouder zich bewust van de mogelijke risico's van de opvanglocatie. Er zal een verslag gemaakt worden van de mogelijke risico's en een plan van aanpak met risico verlagende maatregelen. Er worden afspraken gemaakt in welke termijnen zij hierin moeten voorzien.

Voorwaarden gastouders

Of er nu wel of geen bemiddeling door gastouderbureau Tante Muis plaatsvindt, in beide gevallen moeten de gastouders aan de volgende voorwaarden voldoen:

- affiniteit met kinderen
- beschikt over een door de overheid voor gastouderopvang goedgekeurd diploma op minimaal niveau mbo-2 Helpende (Zorg en) Welzijn of een daaraan gelijkgesteld diploma
- beschikt over een geldig certificaat Kinder-EHBO, geldig identiteitsbewijs, Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en de VOG voor huisgenoten van 18 jaar en ouder
- staat geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK)
- minimaal 18 jaar
- onderschrijft het pedagogisch beleidsplan van G.o.b. Tante Muis
- biedt opvang aan maximaal 6 kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar, inclusief eigen kinderen tot 10 jaar
- biedt opvang aan maximaal 5 kinderen wanneer zij allen jonger zijn dan 4 jaar, inclusief de eigen kinderen tot 4 jaar en maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar oud, waarvan maximaal twee van 0 jaar, ook weer inclusief eigen kinderen van deze leeftijd
- houdt zich aan gemaakte afspraken, zoals vastgelegd in de contracten
- werkt mee aan jaarlijkse risico-inventarisatie en evaluatie kwaliteit opvang, door Gastouderbureau Tante Muis
- is zich bewust van de geheimhoudingsplicht van vertrouwelijke informatie
- in bezit van een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren (WA)
- indien kinderen met auto worden vervoerd, een inzittendenverzekering en goedgekeurd autozitje
- heeft een stabiele gezinssituatie
- overige gezinsleden staan positief tegen over het gastouderschap
- lichamelijk en geestelijk gezond.
- beschikt over goede communicatieve vaardigheden, spreekt verstaanbaar Nederlands
- is in staat kritisch naar zichzelf te kijken
- openstaan voor andere culturen en levenswijze
- laat kinderen niet aan iemands anders toezicht over
- minimaal een half jaar beschikbaar
- telefonisch goed bereikbaar
- woning / ruimte waarin kinderen worden opgevangen zijn rookvrij

Van de vraagouders wordt het volgende gevraagd:

- onderschrijft het pedagogische beleidsplan van GOB Tante Muis
- houdt zich aan afspraken die zijn gemaakt, zoals vastgelegd in de contracten
- betaalt gastouderbureau Tante Muis uit zoals is vastgelegd in contract
- is zich bewust van de geheimhoudingsplicht van vertrouwelijke informatie
- in bezit van een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren (WA)

- bij opvang in eigen woning: werkt mee aan jaarlijkse risico-inventarisatie
- werkt mee aan evaluatie kwaliteit opvang
- telefonisch goed bereikbaar

Basisvoorwaarden voor plaats van opvang

De woning waar de opvang plaatsvindt moet aan enkele basisvoorwaarden voldoen:

- De slaapruijnte(s) voor de kinderen die het nodig hebben, moet afgescheiden zijn van de ruimte waarin gespeeld wordt; kinderen moeten in alle rust kunnen slapen
- De ruimte(s) waar het kind verblijft, moet hygiënisch en veilig zijn. Dit wordt jaarlijks getoetst aan de hand van de risico - inventarisatie veiligheid en gezondheid
- Voor ieder aanwezig kind dat slaapt tijdens de opvang dient een apart bed aanwezig te zijn dat geschikt is voor de leeftijd van het kind
- Er is voor ieder kind voldoende ruimte om te spelen, maar ook voldoende ruimte om even rustig te zitten, te lezen of te knutselen
- Er is voldoende ruimte en gelegenheid om veilig buiten te kunnen spelen
- Altijd en overal rookvrij
- Alle verdiepingen zijn voorzien van goedwerkende rookmelders

Start opvang

Voordat de gastouderopvang van start gaat, is het noodzakelijk dat er een overdracht plaatsvindt tussen de vraag- en gastouder. Om ouders hierbij te helpen is alvast een overzicht gemaakt van informatie die (mogelijk) belangrijk is om over te dragen. Dit overzicht is niet uitputtend; de vraag- en gastouder zullen zelf moeten nadenken of er nog zaken ontbreken.

- Een lijst met telefoonnummers van vraagouders, huisarts, doktersdienst, tandarts, school en het alarmnummer
- Een lijst met belangrijke gegevens van het kind, bijvoorbeeld zorgverzekeringnummer, welke medicijnen het kind gebruikt, welke allergieën het kind heeft
- Wat vinden vraagouders belangrijk in de opvoeding, hoe gaan ze om met corrigeren en belonen, eten, tv kijken, vriendjes meenemen enzovoort
- Hoe wordt de opvang geregeld als er zich calamiteiten voordoen bij het gastgezin als het kind bij de gastouder is? Bijvoorbeeld: de gastouder moet met spoed naar het ziekenhuis met haar eigen kind, wat doet ze dan met het gastkind?

Voor een goede opvang is het wenselijk om elke keer bij brengen en halen even een overdracht te houden over belangrijke punten en/of regelzaken. Hiervoor kan een schriftje uitkomst bieden.